

00003063

[Time:3Hrs]		[Marks:100]
Please check whether you have got the right question paper.		
N.B:	1. All questions are compulsory. 2. All questions carry equal marks. 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.	

Q.1		Attempt any two questions of the following.	
	A	Review the various problems of Scheduled Tribes in Maharashtra?	10
	B	Explain the concept of rural society and State the characteristics of Indian rural society?	10
	C	Describe the various constitutional provisions available to address the problems of women in rural areas?	10
Q.2		Attempt any two questions of the following.	
	A	Explain the concept of religion and State the importance of religion in rural development?	10
	B	Define education? Explain the role of education in rural development?	10
	C	What is the meaning of cooperation? Explain the importance of cooperation in rural development?	10
Q.3		Attempt any two questions of the following.	
	A	What are the various factors of social change in rural areas?	10
	B	Explain the various obstacles to social change in rural areas?	10

[□□□:□□□□]		[□□□:१००]	
कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.			
□□□□□:		१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. २. सर्व □□□□□□□□□□ समा□ गुण आहेत. ३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्यमजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ घ्यावा.	
प्र.१	□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□		

	☐	महाराष्ट्रातील अनुसूचित जमातीच्या विविध समस्यांचा आढावा घ्या?	10	
	☐	ग्रामीण समाजाची संकल्पना स्पष्ट करून भारतीय ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये सांगा?	10	
	☐	ग्रामीण भागातील महिलांच्या समस्या सोडविण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या विविध घटनात्मक तरतुदींचे वर्णन करा?	10	
प्र.२		□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ .		
	☐	धर्माची संकल्पना स्पष्ट करून धर्माचे ग्रामीण विकासातील महत्त्व सांगा?	10	
	☐	शिक्षणाची व्याख्या सांगा? शिक्षणाचे ग्रामीण विकासातील भूमिका विशद करा?	10	
	☐	सहकाराचा अर्थ सांगा? सहकाराची ग्रामीण विकासातील महत्त्व स्पष्ट करा?	10	
प्र.३		□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ .		
	☐	ग्रामीण भागातील सामाजिक बदलांचे विविध घटक कोणते?	10	
	☐	ग्रामीण भागातील सामाजिक बदलांतील विविध अडथळे कोणते ते स्पष्ट करा?	10	
	☐	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक बदलाच्या प्रक्रियेतील लोकसहभागाच्या महत्त्वावर भाष्य करा 	10	

प्र.४		□□□□□□□□ □□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□□□□ .		
	☐	सांस्कृतिकिकरणाची संकल्पना स्पष्ट करून भारतातील सांस्कृतिकिकरणाचे विविध घटक कोणते ते सांगा?	10	
	☐	आधुनिकिकरण म्हणजे काय? ग्रामीण भागातील आधुनिकिकरणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा?	10	
	☐	पश्चिमात्मीकरणाचा भारतीय ग्रामीण समाजावरील परिणामांचे वर्णन करा?	10	
प्र.५		□□□□ □□□□ (□□□□□□□□ □□□)		
	☐	अनुसूचित जमातीची (आदिवासी समाजाची) वैशिष्ट्ये	10	
	☐	सहकाराचे ग्रामीण विकासाचे महत्त्व	10	
	☐	सामाजिक परिवर्तनाची कारणे	10	
	☐	सांस्कृतिकीकरणाची वैशिष्ट्ये	10	